

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Факультет міжнародних відносин, політології та соціології

Кафедра світового господарства і міжнародних економічних відносин

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи

_____ Майя НІКОЛАЄВА

_____ 20 23 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УПРАВЛІННЯ МІЖНАРОДНОЮ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»

Освітньо-професійна/наукова програма: Міжнародні економічні відносини

Робоча програма навчальної дисципліни «Управління міжнародною конкурентоспроможністю». - Одеса: ОНУ, 2023. 17 с.

Розробники:

Пічугіна Ю.В., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин
Алексеевська Г. С., доктор філософії, старший викладач кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин

Протокол № 1 від. "28" серпня 2023 р.

Завідувач кафедри _____ (Сергій ЯКУБОВСЬКИЙ)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОПП _____ (Сергій ЯКУБОВСЬКИЙ)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК)
Факультету міжнародних відносин, політології та соціології

Протокол № 1 від. "28" серпня 2023 р.

Голова НМК _____ (Олег ХОРОШИЛОВ)
(підпис) (ім'я Прізвище)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ____ від. " ____ " _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (ім'я Прізвище)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ____ від. " ____ " _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (ім'я Прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість кредитів – 3 годин - 90 змістовних модулів – 2	Галузь знань: 29 – Міжнародні відносини Спеціальність: 292 – Міжнародні економічні відносини Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)	<i>Вибіркова</i>	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		3-й	3-й
		<i>Семестр</i>	
		5-й	5-й
		<i>Лекції</i>	
		18 год.	4
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		18 год.	2
		<i>Лабораторні</i>	
		-	-
		<i>Самостійна робота</i>	
		54 год.	84
		<i>Форма підсумкового контролю:</i> іспит	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - формування розуміння здобувачами умов, факторів та механізмів досягнення високих конкурентних позицій суб'єктів міжнародних економічних відносин на світовому та регіональних ринках.

Завдання – оволодіння навичками аналізу показників і факторів міжнародної конкурентоспроможності підприємств, галузей, національних економік; розробці та імплементації конкурентних стратегій українських підприємств для виходу на зарубіжні ринки.

Курс складається з двох змістовних модулів, сукупність яких відповідає проблемному полю цієї науки.

Кількість лекційних та практичних занять визначається навчальним планом спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» і має максимально враховувати вимоги державного стандарту до комплексної освіти у ЗВО України.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин у цілому та міжнародних економічних, зокрема, а також у процесі навчання, що передбачає застосування новітніх теорій та методів при здійсненні комплексних досліджень світогосподарських зв'язків, характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

а) загальних:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК4. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК7. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Уміння бути критичним та самокритичним.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

б) спеціальних:

СК1. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції.

СК3. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.

СК4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

СК5. Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них.

СК6. Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі.

СК7. Здатність аналізувати теорії та механізми реалізації міжнародних валютно-фінансових і кредитних відносин.

СК8. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

СК9. Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

СК10. Здатність обґрунтовувати доцільність застосування правових, економічних та дипломатичних методів (засобів) вирішення конфліктних ситуацій на міжнародному рівні.

СК11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

СК13. Здатність проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти у міжнародних економічних відносинах.

СК15. Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

СК16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН1 Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

ПРН 4 Систематизувувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

ПРН 5 Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.

ПРН 9 Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами,

міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.

РН 13 Підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти регулювання міжнародної торгівлі.

РН 16 Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

РН 20 Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.

РН 22 Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

РН 24 Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків.

РН 25 Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати:

- природу, закономірності та фактори розвитку конкуренції на локальному і глобальному рівнях;
- форми та механізми конкурентної взаємодії суб'єктів міжнародних економічних відносин;
- національні стратегії міжнародної конкурентоспроможності країн;
- перспективи та напрями забезпечення високого конкурентного статусу України у глобальному економічному просторі.
- аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг;
- засади побудови та ефективного функціонування сучасних структур управління зовнішньоекономічною діяльністю на рівня держави та підприємства;

вміти:

- аналізувати і прогнозувати характер та глибину конкурентної взаємодії суб'єктів глобальної економіки;
- проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти у міжнародних економічних відносинах;
- аналізувати та оцінювати міжнародну конкурентоспроможність підприємств;
- визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня;
- аналізувати та оцінювати умови розвитку міжнародної економічної діяльності в секторально-галузевому і регіонально-країновому розрізі;
- описувати й аналізувати середовище зовнішньоекономічної діяльності підприємств з урахуванням особливостей країн їхньої діяльності та міжкультурних комунікацій.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль I

Теоретичні основи міжнародної конкурентоспроможності

Тема 1. Проблеми зростання єдності та взаємозалежності суб'єктів світового господарства

Головні сучасні аспекти розвитку СГ та МЄВ та його рівні. Нерівномірність соціально-економічного розвитку країн світу та її наслідки. Регіональний принцип групування і головні регіональні групи країн світу. Соціально-економічний принцип систематизації країн світу. Проблеми зростання єдності та взаємозалежності суб'єктів світового господарства у реалізації їх економічних, технологічних, соціальних та інших цілей. Необхідність і значення інтеграції України до СГ і МЄВ.

Тема 2. Економічні інтереси як основа конфронтації та інтеграції.

Ієрархія економічних інтересів і конкурентоспроможності. Економічні інтереси як основа конфронтації та інтеграції. Конфлікт і єдність інтересів як чинник формування проблем СГ та МЄВ. Геополітичні та геоекономічні інтереси і різномірні економічні стратегії. Співвідношення національних, регіональних та глобальних проблем економічного розвитку. Країни-лідери, транзитивні країни та країни, що розвиваються, як суб'єкти вирішення актуальних проблем розвитку СГ і МЄВ.

Тема 3. . Конкуренція як рушійна сила світового ринку.

Сутність і функції конкуренції: ціноутворююча, регулююча, стимулююча, контрольна. Конкурентні переваги підприємства, коефіцієнт конкурентоспроможності. Критерії та види конкуренції: за територіальною ознакою, за кількістю суб'єктів ринку, за методами конкурентної боротьби. Досконала конкуренція, недосконала конкуренція (монополія, олігополія, монополістична конкуренція). Природна монополія. Методи конкурентної боротьби: цінові, нецінові, недобросовісні.

Тема 4. Міжнародна конкурентоспроможність.

Міжнародна конкуренція та її роль у ринковій економіці. Види конкурентних середовищ та фактори впливу на конкуренцію. Поняття конкурентоспроможності. Міжнародна конкуренція і конкурентоспроможність.

Змістовий модуль II

Виміри управління міжнародною конкурентоспроможністю

Тема 5. Стратегії міжнародної конкурентоспроможності підприємств

Типологія стратегій міжнародної конкурентоспроможності підприємства. Еволюція підходів до формування міжнародних стратегій підприємства. Стратегія збільшення обсягів виробництва. Принципи формування стратегії міжнародної конкурентоспроможності підприємства. Види стратегій міжнародної

конкурентоспроможності. Стратегічні можливості діяльності фірми на світовому ринку. Конкурентні стратегії у сфері масового виробництва.

Тема 6. Проблеми вибору оптимальних стратегій розвитку національних економік в умовах глобалізації.

Економічний націоналізм як стратегія захисту національних економік. Специфіка сучасної стратегії автократії. Проблеми формування планетарної стратегії стійкого розвитку. Середовище формування і реалізації міжнародних стратегій вирішення актуальних проблем СГ та МЄВ: мотивації та чинники. Проблеми співвідношення глобальних і національних стратегій. Класифікація економічних стратегій країн за рівнем розвитку, типу моделі національної економіки, галузевою структурою економіки, балансом державної та приватної власності, параметрами конкурентоспроможності та середовища розвитку національного ринку. Особливості міжнародних економічних стратегій країн-лідерів. Економічні стратегії міжнародного розвитку країн з перехідною економікою та країн, що розвиваються. Проблеми формування єдиної стратегії збалансованого стійкого світового економічного розвитку.

Тема 7. Глобальна конкурентоспроможність

Суть, причини і тенденції глобалізації. Особливості конкуренції у глобальних галузях. Джерела конкурентної переваги і перешкоди для глобальної конкуренції. Глобальні стратегії підприємств. Порівняння глобальної та багатонаціональної стратегії підприємства. Проблеми підвищення міжнародної конкурентоспроможності слаборозвинених економік в умовах глобалізації. Стратегія сталого розвитку та імовірні межі її використання.

Тема 8. Регіональні та локальні виміри управління міжнародною конкурентоспроможністю

Регулювання конкуренції. Роль уряду в досягненні конкурентоспроможності країни. Особливості державного регулювання конкуренції у різних країнах. Американська (ліберальна) модель регулювання. Німецька модель господарювання. Англійська (Європейська кейнсіанська) модель ринкової економіки. Японська модель регулювання ринкових відносин. Моделі ринку провідних країн, що розвиваються. Особливості управління міжнародною конкурентоспроможністю в перехідних економіках. Проблема побудови консенсусу навколо стратегії розвитку перехідних економік.

Тема 9. Конкурентні позиції України на світовому ринку

Україна як суб'єкт міжнародних економічних відносин. Становлення інтеграційних пріоритетів національної економіки України. Завдання стратегії зростання та передумови посилення міжнародної конкурентоспроможності України. Стратегії українських підприємств на зарубіжних ринках. Конкурентоспроможність України на світовому ринку. Міжнародні перспективи реалізації національних конкурентних переваг.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль I. Теоретичні основи міжнародної конкурентоспроможності										
Тема 1. Проблеми зростання єдності та взаємозалежності суб'єктів світового господарства	10	2	2		6	10				10
Тема 2. Економічні інтереси як основа конфронтації та інтеграції.	10	2	2		6	10				10
Тема 3. Конкуренція як рушійна сила світового ринку.	10	2	2		6	10				10
Тема 4. Міжнародна конкурентоспроможність.	10	2	2		6	6	2			4
Разом за змістовим модулем 1	40	8	8		24	36	2			34
Змістовий модуль II. Виміри управління міжнародною конкурентоспроможністю										
Тема 5. Стратегії міжнародної конкурентоспроможності підприємств	10	2	2		6	12	2			10
Тема 6. Проблеми вибору оптимальних стратегій розвитку національних економік в умовах глобалізації.	10	2	2		6	10				10
Тема 7. Глобальна конкурентоспроможність	10	2	2		6	10				10
Тема 8. Регіональні та локальні виміри управління міжнародною конкурентоспроможністю	10	2	2		6	10				10

стю									
Тема 9. Конкурентні позиції України на світовому ринку	10	2	2		6	12		2	10
Разом за змістовим модулем 2	50	10	10		30	54	2	2	50
Усього годин	90	18	18		54	90	4	2	84

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені планом.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Очна форма	Заочна форма
1	Проблеми зростання єдності та взаємозалежності суб'єктів світового господарства	2	
2	Економічні інтереси як основа конфронтації та інтеграції.	2	
3	Конкуренція як рушійна сила світового ринку.	2	
4	Міжнародна конкурентоспроможність.	2	
5	Стратегії міжнародної конкурентоспроможності підприємств	2	
6	Проблеми вибору оптимальних стратегій розвитку національних економік в умовах глобалізації.	2	
7	Глобальна конкурентоспроможність	2	
8	Регіональні та локальні виміри управління міжнародною конкурентоспроможністю	2	
9	Конкурентні позиції України на світовому ринку	2	2
	Разом	18	2

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№	НАЗВА ТЕМИ / ВИДИ ЗАВДАНЬ	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Тема «Проблеми зростання єдності та взаємозалежності суб'єктів світового господарства»: розв'язання тестів для самоперевірки, написання есе (за однією із	6	10

	запропонованих тем) та підготовка презентації до захисту.		
2.	Тема «Економічні інтереси як основа конфронтації та інтеграції.»: розв'язання тестів для самоперевірки, написання реферату (за однією із запропонованих тем) та рішення практичних задач.	6	10
3.	Тема «Конкуренція як рушійна сила світового ринку»: розв'язання тестів для самоперевірки, написання есе (за однією із запропонованих тем) та підготовка презентації до захисту.	6	10
4.	Тема «Міжнародна конкурентоспроможність»: розв'язання тестів для самоперевірки, написання реферату (за однією із запропонованих тем) та підготовка презентації до захисту, рішення практичних задач.	6	4
5.	Тема «Стратегії міжнародної конкурентоспроможності підприємств»: розв'язання тестів для самоперевірки, написання реферату (за однією із запропонованих тем) та підготовка презентації до захисту, рішення практичних задач та аналіз макроекономічних показників країни.	6	10
6.	Тема «Проблеми вибору оптимальних стратегій розвитку національних економік в умовах глобалізації»: розв'язання тестів для самоперевірки, написання реферату (за однією із запропонованих тем) та підготовка презентації до захисту, рішення практичних задач та аналіз макроекономічних показників країни.	6	10
7.	Тема «Глобальна конкурентоспроможність»: розв'язання тестів для самоперевірки, написання есе (за однією із запропонованих тем) та підготовка презентації до захисту, аналіз макроекономічних показників країни.	6	10
8.	Тема «Регіональні та локальні виміри управління міжнародною конкурентоспроможністю»: розв'язання тестів для самоперевірки, написання есе (за однією із запропонованих тем) та підготовка презентації до захисту, аналіз макроекономічних показників країни.	6	10
9.	Тема «Конкурентні позиції України на світовому ринку»: розв'язання тестів для самоперевірки, написання есе (за однією із запропонованих тем) та підготовка презентації до захисту, аналіз макроекономічних показників країни.	6	10

9. Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- словесні методи: лекція, розповідь, бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: мультимедійна презентація, демонстрація;
- практичні методи: виконання індивідуального-науково дослідного завдання, обговорення проблемних ситуацій.

10. Форми контролю і методи оцінювання

Поточний і періодичний контроль:

- усний контроль: індивідуальне / фронтальне опитування, бесіда, захист рефератів, доповідь, оцінювання доповідей;
- письмовий контроль: оцінювання якості виконання самостійної роботи за темами
 - тестів для самоперевірки, оцінювання розв'язання задач, виконання вправ;
- тестовий контроль: тестування бланкове за змістовними модулями.

Критерії оцінювання

Поточний та періодичний контроль									Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів	
ЗМ 1				ЗМ 2						50	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9			
2	2	2	10	10	10	10	2	2			

11. Питання для підсумкового контролю

1. Охарактеризуйте закономірності розвитку міжнародних економічних відносин.
2. Назвіть етапи розвитку світового господарства.
3. Які чинники сприяли появі міжнародної економічної співпраці.
4. Охарактеризуйте суб'єкти та об'єкти МЕВ.
5. Що є предметом та об'єктом міжнародних економічних відносин?
6. Назвіть основні форми міжнародних економічних відносин.
7. Економічна сутність конкуренції та її роль у ринковій економіці.
8. Дайте визначення поняттю «Міжнародна конкуренція»
9. Назвіть види конкурентних середовищ та фактори впливу на конкуренцію.
10. Дайте визначення поняттю «Конкурентоспроможності».
11. Як пов'язані міжнародна конкуренція і конкурентоспроможність?
12. Що таке міжнародний ринок
13. Які ринкові ніші ви знаєте?
14. Назвіть види стратегій міжнародної конкурентоспроможності підприємства.

15. Охарактеризуйте еволюція підходів до формування міжнародних стратегій підприємства.
16. В чому полягає особливість стратегії збільшення обсягів виробництва.
17. Опишіть принципи формування стратегії міжнародної конкурентоспроможності підприємства.
18. Які є види стратегій міжнародної конкурентоспроможності?
19. Опишіть конкурентні стратегії у сфері масового виробництва.
20. Яка роль уряду в досягненні конкурентоспроможності країни?
21. Опишіть особливості державного регулювання конкуренції у американській моделі регулювання.
22. Назвіть основні характеристики німецької модель господарювання.
23. Назвіть основні характеристики англійської моделі ринкової економіки.
24. Опишіть особливості державного регулювання конкуренції у японській модель регулювання ринкових відносин.
25. Назвіть особливості державного регулювання конкуренції в країнах, що розвиваються.
26. Особливості управління міжнародною конкурентоспроможністю в перехідних економіках.
27. У чому сутність проблеми побудови консенсусу навколо стратегії розвитку перехідних економік?
28. Назвіть основні етапи становлення інтеграційних пріоритетів національної економіки України.
29. Назвіть елементи конкурентоспроможності України на світовій арені
30. Охарактеризуйте завдання стратегії зростання та передумови посилення міжнародної конкурентоспроможності України.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для іспиту
90 - 100	A	відмінно
85 - 89	B	добре
75 - 84	C	
70 - 74	D	
60 - 69	E	задовільно
35 - 59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Оцінка за національною	100 бальна	Критерії оцінювання навчальних досягнень
------------------------	------------	--

шкалою	шкала	
відмінно	90 - 100	Студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, розгорнуто, обґрунтовано та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей. Студент демонструє чітке знання відповідних категорій, їх змісту, розуміння їх взаємозв'язку, правильно формулює тлумачення відповідних понять, демонструє знання змісту передбачених програмою нормативно-правових актів, робить самостійні висновки. Студент вміє виявляти причинно-наслідкові зв'язки, самостійно знаходити додаткову інформацію та використовувати її для реалізації поставлених завдань, вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення знань. Студент може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдань, виконує завдання не передбачені навчальною програмою, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, проявляє творчий підхід до виконання завдань при самостійній роботі.
добре	85 - 89	Студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій, самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає неточності, які не є суттєвими для характеристики предмету питання та не впливають істотно на загальну характеристику того чи іншого явища (поняття). Студент має стійкі навички виконання завдань.
	75 - 84	Студент виявляє загалом високий рівень знань щодо всієї програми навчальної дисципліни, на достатньому рівні володіє навчальним матеріалом, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій, але не вміє самостійно аналізувати деякі питання, не повністю переконливо аргументувати свої відповіді, допускає незначні неточності. Студент за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою навчальної дисципліни.
задовільно	70 - 74	Студент володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків. Студент знає основні поняття навчального матеріалу, але має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого та під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків та формулювання висновків. Студент має

		елементарні навички виконання завдань.
	60 - 69	Студент не повною мірою розуміє предмет навчальної дисципліни, наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, назв та змісту нормативно-правових актів. Студент надає нечіткі характеристики відповідних явищ, викладає свої думки з істотним порушенням логіки подання матеріалу. Студент може використовувати знання лише в стандартних ситуаціях, має нестійкі навички виконання завдань, робить дуже багато теоретичних помилок.
незараховано з можливістю повторного складання	35 - 59	Студент не правильно розкриває сутність базових питань навчальної дисципліни, допускає грубі змістовні помилки, володіє навчальним матеріалом поверхнево й фрагментарно, безсистемне виокремлює випадкові ознаки вивченого, не вміє сформулювати свою думку та викласти її в логічній послідовності, робити узагальнення та висновки. Студент здатний виконати лише частину завдань виключно за допомогою викладача. У студента відсутні сформовані уміння та навички.
незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	0 - 34	Студент не знає основних положень навчальної дисципліни, не володіє навчальним матеріалом, виконує лише елементи завдань, погребує постійної допомоги викладача.

13. Навчально-методичне забезпечення

- робоча програма навчальної дисципліни;
- Силабус;
- приклади документів (роздатковий / ілюстративний матеріал);
- тестові завдання;
- навчальна та спеціальна література;
- інформаційні ресурси (електронні).

14. Рекомендована література

Основна

1. Національна економіка: навчальний посібник (у рисунках, схемах і таблицях) / О. І. Котикова. Миколаїв : Іліон, 2020. 196 с.
2. Transformation of international economic relations: modern challenges, risks, opportunities and prospects. Collective monograph edited by M. Bezpartochnyi. ISMA University. Riga (Latvia) 2017. 197p. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/13759/1/Coll_mon_IER_print_III%20%282%29.PDF
3. Управління міжнародною конкурентоспро-можністю: підприємство – регіон : монографія / за ред. Ю. Г. Козака, І. О. Уханової. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 173 с.

4. Aptsiauri D. Current trends in the development of modern international economic relations and post-virus pandemic crisis (covid-19) challenges. Georgian Foundation for Strategic and International Studies. 2020. № 139. P 1-16. URL: <https://gfsis.org.ge/files/library/opinion-papers/139-expert-opinion-eng.pdf>

5. Березівський Я. П. Ідентифікація умов та чинників формування технологічної конкурентоспроможності національної економіки. Бізнес Інформ. 2021. № 7. С. 15-21

6. Chung, H.F.L. Ho, M.H.-W. International competitive strategies, organizational learning and export performance: a match and mis-match conceptualization. *European Journal of Marketing*, 2021. Vol. 55 No. 10. P. 2794-2822. <https://doi.org/10.1108/EJM-04-2019-0309>

Додаткова

1. Christopher D. Economics for investment decision makers: micro, macro, and international economics. Piros and Jerald E. Pinto, editors. (CFA institute investment series). - John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey. USA. 2013. 807 p.

2. Давидова І.О., Величко К.Ю., Печенка О.І. Транснаціональні корпорації: навчальний посібник. Харків: Видавництво «Форт», 2018. 175с.

3. Gonchar O., Alekseevskaya N. Singapore's Economic Development in the 21st Century. *Market infrastructure*. 2022 Vol 62, P. 8–16 DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastruct66-2>

4. Філак В. Ю., Алексеєвська Г. С., Особливості формування Платіжного балансу Естонії у 2016–2020 роках. *Economic Trends: New Opportunities And Threats. International Scientific Conference, Le Mans, France 2021*. С 17-22 DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-158-9-5>

5. Алексеєвська Г. С. Вплив епідемій на економічний розвиток країн. Соціально-економічний та політичний розвиток в умовах європейської інтеграції: *матеріали Міжнародної науково-практичної конференції ОНУ ім. Мечникова*. Одеса. 2021. С.55-56

6. Алексеєвська Г., Попова Н. Аналіз змін платіжного балансу України в умовах євроінтеграції. *Trends in the scientific development*. II International Scientific and Practical Conference. Vancouver, Canada. 2021. P.60-63

7. Трансформація системи міжнародних, національних та локальних ринків. Матеріали міжн. наук.-практ. конференції, Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 200 с.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Бази статистичної інформації даних та публікацій ООН : веб-сайт. URL: www.un.org/ru/databases/

2. Всесвітній банк : веб-сайт. URL: www.worldbank.org

3. Державний комітет статистики України: веб-сайт. URL: www.ukrstat.gov.ua

4. Європейська асоціація вільної торгівлі: веб-сайт. URL: <http://www.efta.int/>

5. Фонд бюро економічного аналізу: веб-сайт. URL www.beafind.org

6. Організація економічної співпраці та розвитку : веб-сайт. URL: www.oecd.org

7. Організація об'єднаних націй : веб-сайт. URL: www.un.org

8. CFA Institute Publications : веб-сайт. URL: <https://www.cfainstitute.org/>

9. Статистичні дані Міжнародного Валютного Фонду. : веб-сайт. URL:
<http://www.imf.org/external/index.htm>
10. Світова організація торгівлі : веб-сайт. URL: www.wto.org
11. Офіційний сайт міжнародного інвестиційно-аналітичного агентства Bloomberg :
веб-сайт. URL: <http://www.bloomberg.com>